

OBSAH

Úvod	5
Seznam zkratek	7
Část A: Cvičení	15
I. Vývoj mezinárodního práva a jeho východiska	15
1.1 Klíčové pojmy	15
1.2 Testové otázky	16
1.3 Cvičení	17
Cvičení č. 1: Normy ius cogens a smluvní právo	17
Cvičení č. 2: Školy právní filosofie	17
Cvičení č. 3: Znak mezinárodního práva	18
Cvičení č. 4: Srovnání mezinárodního a národního práva	18
Cvičení č. 5: Vybrané metody výkladu v mezinárodním právu veřejném	19
1.4 Přehledová část	20
II. Mezinárodní právo smluvní	21
2.1 Klíčové pojmy	21
2.2 Testové otázky	21
2.3 Cvičení	23
Cvičení č. 1: Uzavírání mezinárodních smluv	23
Cvičení č. 2: Maření předmětu a účelu smlouvy	23
Cvičení č. 3: Závaznost mezinárodních dohod	23
Cvičení č. 4: Závaznost mezinárodní smlouvy vůči nesmluvnímu státu	24
Cvičení č. 5: Výklad mezinárodních smluv	24
Cvičení č. 6: Neplatnost mezinárodních smluv	24
2.4 Přehledová část a doplňující materiály	26
a) Proces uzavírání a náležitosti platné mezinárodní smlouvy podle VÚSP (1969)	26
b) Druhy mezinárodních smluv	27
c) Výhrady a námitky vůči výhradám	27
d) Zánik smluvního závazku	28
e) Důvody neplatnosti a ukončení mezinárodních smluv	29
III. Mezinárodní obyčej a další prameny mezinárodního práva.	
Druhy pravidel	30
3.1 Klíčové pojmy	31
3.2 Testové otázky	31
3.3 Cvičení	32
Cvičení č. 1: Reakce na porušování mezinárodního práva	32
Cvičení č. 2: Vztah mezinárodních smluv a obyčejových pravidel	32

Cvičení č. 3: Jednostranné právní akty	32
Cvičení č. 4: Instantní obyčej	33
Cvičení č. 5: Utváření obyčejového práva	33
3.4 Přehledová část a doplňující materiály	34
a) Vznik obyčejových pravidel	34
b) Institut trvalého odpůrce	34
c) Vztah mezinárodních smluv a obyčejových pravidel	35
IV. Vztah mezinárodního, evropského a vnitrostátního práva, zejména vztah k právnímu řádu ČR.....	36
4.1 Klíčové pojmy	36
4.2 Testové otázky	37
4.3 Cvičení	38
Cvičení č. 1: Rozpor mezinárodní smlouvy se zákonem	38
Cvičení č. 2: Právní účinky diplomatické nóty v národním právu	38
Cvičení č. 3: Poměr mezinárodního a národního práva	39
Cvičení č. 4: Poměr evropského a národního práva – předběžná otázka	39
Cvičení č. 5: Poměr mezinárodního, evropského a národního práva	39
4.4 Přehledová část a doplňující materiály	41
a) Obecné schéma monistické a dualistické recepce mezinárodního práva	41
b) Postavení mezinárodních smluv v právním řádu ČR	42
c) Schéma vztahu mezinárodního, evropského a národního práva	43
V. Stát jako subjekt mezinárodního práva	44
5.1 Klíčové pojmy	44
5.2 Testové otázky	45
5.3 Cvičení	46
Cvičení č. 1: Odtržení části státního území	46
Cvičení č. 2: Trestní jurisdikce	46
Cvičení č. 3: Výkon exekuční pravomoci vůči majetku jiného státu	46
Cvičení č. 4: Uznání vlády	47
Cvičení č. 5: Diplomatická ochrana	47
5.4 Přehledová část a doplňující materiály	48
a) Subjekty mezinárodního práva – obecné schéma	48
b) Vznik a zánik státu	49
VI. Mezinárodní organizace	50
6.1 Klíčové pojmy	50
6.2 Testové otázky	51
6.3 Cvičení	52
Cvičení č. 1: Pojmové znaky mezinárodní organizace	52
Cvičení č. 2: Struktura OSN	53
Cvičení č. 3: Rozpočet OSN	53
Cvičení č. 4: Žaloba na mezinárodní organizaci u národního soudu	54

Cvičení č. 5: Hlasování v Radě bezpečnosti OSN	54
6.4 Přehledová část a doplňující materiály	55
a) Organigram OSN	55

VII. Postavení jednotlivce	56
7.1 Klíčové pojmy	56
7.2 Testové otázky	56
7.3 Cvičení	58
Cvičení č. 1: Podmínky vstupu na území ČR a status uprchlíka	58
Cvičení č. 2: Uzavření sňatku s cizincem a státní občanství	58
Cvičení č. 3: Vyhoštění z důvodů bezpečnosti	59
7.4. Přehledová část	59
a) Cizinecké režimy	59
b) Nabývání státního občanství	59
c) Principy nabývání státní příslušnosti právnických osob	59

VIII. Mezinárodněprávní ochrana lidských práv	60
8.1 Klíčové pojmy	60
8.2 Testové otázky	61
8.3 Cvičení	62
Cvičení č. 1: Výhrady k mezinárodní lidskoprávní smlouvě	62
Cvičení č. 2: Použití dronů	62
Cvičení č. 3: Lidská práva migrujících osob	62
Cvičení č. 4: Dopravní nehoda	63
Cvičení č. 5: Civilní oběti v ozbrojeném konfliktu	63
8.4. Přehledová část a doplňující materiály	64
a) Přehled univerzálních lidskoprávních smluv	64
b) Průběh řízení před ESLP, výkon rozsudku ESLP	64
c) Průběh řízení před ESLP č. 2	66

IX. Mezinárodní prostory a ochrana životního prostředí	67
9.1 Klíčové pojmy	67
9.2 Testové otázky	67
9.3 Cvičení	68
Cvičení č. 1: Delimitace kontinentálního šelfu	68
Cvičení č. 2: Pirátství	69
Cvičení č. 3: Ochrana vzdušného prostoru	69
Cvičení č. 4: Narušení vzdušného prostoru	69
Cvičení č. 5: Ochrana životního prostředí hraniční řeky	70
9.4 Přehledová část a doplňující materiály	71
a) Vymezení šíře pobřežního moře pomocí obvyklé a přímé základní linie ...	71
b) Mořská pásma (průřez)	71
c) Hranice pobřežního moře souostrovního státu	72
d) Vymezení mořských pásem u sousedících a protilehlých států	72

X. Mezinárodněprávní odpovědnost	73
10.1 Klíčové pojmy	73
10.2 Testové otázky	74
10.3 Cvičení	75
Cvičení č. 1: Příklad Adolfa Eichmanna – problematika přeshraničních únosů	75
Cvičení č. 2: Přičitatelnost jednání	75
Cvičení č. 3: Okolnosti vylučující protiprávnost	75
10.4 Přehledová část a doplňující materiály	77
a) Obecné schéma aplikace mezinárodněprávní odpovědnosti státu	77
XI. Pokojné řešení mezinárodních sporů	78
11.1 Klíčové pojmy	78
11.2 Testové otázky	79
11.3 Cvičení	80
Cvičení č. 1: Mezinárodní ochrana lidských práv a diplomatická ochrana	80
Cvičení č. 2: Založení příslušnosti Mezinárodního soudního dvora	80
Cvičení č. 3: Ustanovení arbitrážního tribunálu a jeho příslušnost	81
11.4 Přehledová část a doplňující materiály	82
a) Způsoby řešení sporů	82
b) Soudní a kvazi-soudní orgány	82
c) Institucionalizované mechanismy – příklady	83
XII. Donucení v mezinárodním právu, regulace použití síly a právo mezinárodní bezpečnosti	84
12.1 Klíčové pojmy	84
12.2 Testové otázky	85
12.3 Cvičení	86
Cvičení č. 1: Opatření proti porušování lidských práv	86
Cvičení č. 2: Legalita použití síly	87
Cvičení č. 3: Ozbrojený útok v mezinárodním právu	87
Cvičení č. 4: Kybernetický útok	87
Cvičení č. 5: Legalita protiopatření	88
12.4 Přehledová část a doplňující materiály	89
a) Obecné schéma řešení případů týkajících se represálií	89
b) Obecné schéma řešení případů týkajících se použití ozbrojené síly	90
XIII. Právo ozbrojených konfliktů, mezinárodní právo trestní	91
13.1 Klíčové pojmy	91
13.2 Testové otázky	92
13.3 Cvičení	93
Cvičení č. 1: Váleční zajatci	93
Cvičení č. 2: Příklad v ozbrojeném konfliktu	93
Cvičení č. 3: Kategorie zajatců a jejich postavení	94

Cvičení č. 4: Ustanovení mezinárodního trestního tribunálu	95
Cvičení č. 5: Amnestie jako překážka trestání zločinů podle mezinárodního práva	95
Cvičení č. 6: Pravomoc Mezinárodního trestního soudu	95
13.4. Přehledová část a doplňující materiály	97
a) Obecné schéma řízení před Mezinárodním trestním soudem	97
b) Schéma zločinu podle mezinárodního práva (s důrazem na Římský statut MTS)	98
c) Postavení mezinárodního práva trestního v systému mezinárodního práva veřejného	99
d) Přehled klasifikace ozbrojených konfliktů a aplikovatelného práva	100
Část B: Řešení	101
I. Vývoj mezinárodního práva a jeho východiska	101
II. Mezinárodní právo smluvní	105
III. Mezinárodní obyčej a další prameny mezinárodního práva. Druhy pravidel.	107
IV. Vztah mezinárodního, evropského a vnitrostátního práva, zejména vztah k právnímu řádu ČR	110
V. Stát jako subjekt mezinárodního práva	113
VI. Mezinárodní organizace	116
VII. Postavení jednotlivce	120
VIII. Mezinárodněprávní ochrana lidských práv	122
IX. Mezinárodní prostory a ochrana životního prostředí	125
X. Mezinárodněprávní odpovědnost	128
XI. Pokojné řešení mezinárodních sporů	130
XII. Donucení v mezinárodním právu, regulace použití síly a právo mezinárodní bezpečnosti	133
XIII. Právo ozbrojených konfliktů, mezinárodní právo trestní	137
Část C: Klauzurní případy	141
Metodologie řešení klauzurních případů z mezinárodního práva veřejného	141
1. Několik slov úvodem	141
2. Jak postupovat při řešení klauzurního případu: dvacet „zlatých pravidel“ pro úspěšné řešení	141
a) Práce se zadáním klauzury/skutkovým stavem případu	141
b) Otázky v zadání a jejich zpracování	142
c) Identifikace relevantních právních norem	143
d) Zpracování nástinu řešení	143
e) Sepsání řešení	143
f) Na závěr	144
3. Specifika řešení klauzurních případů v oblasti mezinárodního práva veřejného	145
a) Specifika struktury řešení	145

b) Specifika práce s prameny mezinárodního práva	145
4. Modelový případ	146
a) Zadání	146
b) Modelový postup řešení	146
Klauzurní část	148
PŘÍPAD 1: Pomoc od Evropské unie	148
PŘÍPAD 2: Nukleární Joint Venture	151
PŘÍPAD 3: Srážka na volném moři	155
PŘÍPAD 4: Dálnice Svatého Pavla	158
PŘÍPAD 5: Revoluce v Maghrebu	161
PŘÍPAD 6: Zákaz focení!	168
Použité zdroje	170